

Petycja nr 08/2019

Tomasz Miłowski
ul. Strzelecka 78
44-203 Rybnik
Tel.: 502773557
mail: rtts_leo@wp.pl

Rybnik, 2019-04-02

Rada Miasta Rybnik
ul. Bolesława Chrobrego 2
44-200 Rybnik

PETYCJA O ZAINICJOWANIE I PRZEPROWADZENIE BEZ ZBĘDNEJ ZWŁOKI AKCJI EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE WŁAŚCIWEGO UŻYTKOWANIA KOTŁÓW NA PALIWA STAŁE

Szanowna Rado!

Na podstawie art. 2 ust. 1, art. 2. ust 2 pkt 1 oraz art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870) oraz na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.) zwracam się z petycją, w imieniu interesu publicznego o najwyższym znaczeniu dotyczącym naszego zdrowia i życia, **o zainicjowanie i przeprowadzenie bez zbędnej zwłoki akcji edukacyjnej w zakresie właściwego użytkowania kotłów na paliwa stałe.**

Uzasadnienie

Problem smogu, który obserwujemy wynika przede wszystkim z braku umiejętności użytkowania kotłów na paliwa stałe (węgiel). Kocioł, jak każde urządzenie, musi być prawidłowo eksploatowany. Gigantyczne „erupcje” dymów, które tak licznie obserwujemy zarówno w Rybniku, jak i w innych gminach wynikają z:

- użytkowania niewłaściwego węgla (np. węgiel koksujący typ 33 i 34);
- braku zapewnienia właściwego dostępu powietrza do paleniska;
- stosowania dmuchaw w kotłach, które wydmuchują dym, gdy jeszcze nie powstała właściwa temperatura w palenisku (gazy są wydmuchiwane, zamiast być spalane);
- braku dbałości o czystość kotła i komina (regularne czyszczenie);

Wystarczyłoby wszcząć szeroko zakrojoną akcję edukacyjną, by już w przyszłym sezonie znacząco polepszyć jakość powietrza w Rybniku, bez wydawania gigantycznych środków. Wszelkie informacje dotyczące tego w jaki sposób należy prawidłowo użytkować kotły są dostępne w przewodniku wydanym przez Ministerstwo Środowiska lub też w ulotce, którą społecznie rozprowadza portal Czysteogrzewanie.pl. Obie te ulotki są dostępne i zawierają

ogół wiedzy potrzebnej użytkownikom kotłów do zrozumienia w jaki sposób należy je prawidłowo użytkować, nie trzeba więc ich opracowywać, wystarczy je wydrukować i rozdać. Podstawą prawidłowego użytkowania kotła jest zapewnienie właściwego dopływu powietrza, stosowanie odpowiedniego węgla oraz umożliwienie dopalenia się gazów, których węgiel zawiera do 30%.

Wszystkie informacje dotyczące właściwego spalania zawarte są na stronie internetowej czysteogrzewanie.pl, gdzie w sposób niezwykle fachowy zebrano wszelkie informacje na ten temat. **Nauka prawidłowego spalania jest jedynym sposobem, który pozwoli na znaczące zmniejszenie niskiej emisji w krótkim czasie.**

By uzmysłwić jaki błąd popełniamy w walce ze smogiem warto jest przywołać porównanie z samochodem. Źle użytkowany samochód, nawet najnowszy będzie powodował ponadnormatywne emisje, a mówiąc obrazowo kopcił. Np. jeśli nalejemy nieodpowiedniego paliwa albo nie wyregulujemy silnika. Odpowiedzią w pierwszej kolejności nie jest wymiana na najnowszy dostępny model, lecz próba użytkowania samochodu zgodnie z instrukcją oraz poddanie go odpowiednim naprawom i regulacjom. Dokładnie tak samo sprawa wygląda z użytkowaniem kotłów na węgiel.

W załączeniu dwie ulotki informacyjne: Ministerstwa Środowiska oraz portalu czysteogrzewanie.pl. Prócz krótkich ulotek Ministerstwo Środowiska opracowało też „Poradnik czyste ciepło w moim domu z paliw stałych”, który bardzo szeroko (56 stron) opisuje wszelkie zagadnienia, w tym i możliwość tzw. palenia od góry. Warto zapoznać się z tym poradnikiem oraz ze stroną czysteogrzewanie.pl.

Tu warto jeszcze wskazać na ciekawostkę. W 1953 roku powstała etiuda filmowa „Czy umiesz palić w piecu”, w której w sposób prosty i przystępny pokazano jak właściwie użytkować piec. Warto zobaczyć ten film i zastanowić się dlaczego dziś nie robimy takich mądrych filmów, a zamiast tego wyrzucamy 1200000 zł na głupkowatą i bezwartościową „Diagnozę”?

https://etiudy.filmschool.lodz.pl/material/Czy_umiesz_palic_w_piecu

Proszę o pozytywne ustosunkowanie się do mojej petycji, gdyż od sprawnego działania Samorządu w zakresie walki z niską emisją zależy zdrowie i życie mieszkańców naszego Miasta.

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach wyrażam zgodę na ujawnienie moich danych osobowych na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego.

Z Wyrazami Szacunku
Tomasz Miłowski

Tomasz Miłowski

Najpowszechniej stosowane paliwa stałe

Węgiel kamienny

Najbardziej popularne stałe paliwo kopalne o dużej wartości opałowej (tańsze) od śledzi. Produowane w sortymentach takich jak: miel, węgiel drobny – groszek, wrzech i krusza. Drobny węgiel łączony spawami daje brykiety, a poddany termicznej obróbce pelletizacji – pelletek.

Drewno

Stale biopaliwo w postaci kawałków, czasami pozbawione kory. W porównaniu do węgla charakteryzuje się niższą wartością opałową i gęstością, większą wilgotnością i zawartością części lotnych.

Pellet, brykiety

Materiał opałowy powstający z roślniczości i sprasowanej biomasy.
Pellet – ma postać granulatu, kształt wałków o niewielkich rozmiarach.
Brykiety – jest większy, ma formę wałków lub kostek.

Wpływ instalacji grzewczej na otaczające powietrze, klimat i zdrowie

Spalając złe paliwo zwiększasz:

- emilję substancji szkodliwych dla zdrowia: pyłu, w tym sadzy, rakotwórczych węglowodorów (np. benzo(a)pireny), metali ciężkich, dioksyn i furanów i wielu innych,
- prawdopodobieństwo zachorowania na nowotwory, choroby układu oddechowego i krążenia.

Stosując przestarzałe urządzenia, nie dbając o komin zanieczyszczasz środowisko również przez nadmierne zużycie paliwa, jednocześnie tracisz pieniądze!

Stosując dobre praktyki i nowoczesne techniki wytwarzania ciepła z paliw stałych w swoim domu dbasz o zdrowie i chronisz środowisko przed zanieczyszczeniem powietrza! Oszczędzasz pieniądze!

Jak ograniczyć negatywne skutki spalania paliw stałych?

- Kupuj tylko certyfikowane paliwa z wiarygodnych źródeł – masz prawo do weryfikacji jakości pochodzenia paliwa.
- Stosuj czyste, nowoczesne techniki spalania – wysokosprawne urządzenia grzewcze – kotły c.o., piece, łaminki.
- Reguluj temperaturę z użyciem komina – dbaj o komin.
- Wyeliminuj złe nawyki – nie spalaj odpadów.
- Buduj świadomość ekologiczną bliskich i znajomych.

Co to jest dobre paliwo?

Dobre paliwo – paliwo o wysokiej jakości, dostosowane do urządzenia grzewczego, gwarantujące wysoką sprawność energetyczną i niską emisję zanieczyszczeń. Cechy dobrego paliwa dla kotłów automatycznych:

Współczynnik	Wartość
Wartość opałowa, Q _{gr} , MJ/kg	≥ 28
Zawartość popiołu, A, %	≤ 10
Zawartość wilgoci, W, %	≤ 10
Zawartość siarki, S, %	≤ 0,05
Uziarnienie, mm	5 – 31,5
Uziarnienie, %	≤ 5

Jak znaleźć dobre, oszczędne urządzenie?

- Korzystaj z pomocy doradców energetycznych w gminie, przy przedsiębiorstwach, bądź autoryzowanych sprzedawców, którzy pomogą Ci dobrać urządzenie dobre dla Twoich potrzeb i Twojego portfela.
- Informacji szukaj też w Internecie np. www.zagajnik.info.pl.
- Zwracaj uwagę na EBC – oznaczenie urządzenia.
- Wybierając kotłownię, piece, kominek szukaj urządzeń najwyższej klasy!

Zaoszczędzisz kupując droższe, dobre paliwo!

CO WIĄŻE SIĘ Z ZAKUPEM DROŻSZEGO – LEPIEJ SZEGO PALIVA:

- mniej zużycie paliwa (wysoka kaloryczność),
- niska zawartość wilgoci i popiołu,
- przebiegowa praca całej instalacji spalania – wysoka sprawność urządzenia, niższa emisja zanieczyszczeń,
- czysta powierzchnia wymiany ciepła i czysty komin,
- komfort obsługi.

CO WIĄŻE SIĘ Z ZAKUPEM TANIEGO – GORSZEGO PALIVA:

- awarie urządzenia,
- trudności ze spalaniem (zwiększona ilość popiołu) i spadek wydajności cieplnej,
- zarszanie komina i pogorszenie ciągu kominowego,
- zarszanie powierzchni wymiany ciepła,
- duża zawartość pyłu i toksycznych substancji w spalinach,
- zwiększona częstotliwość niezbędnych czynności konserwacyjnych, koszty dodatkowego serwisu.

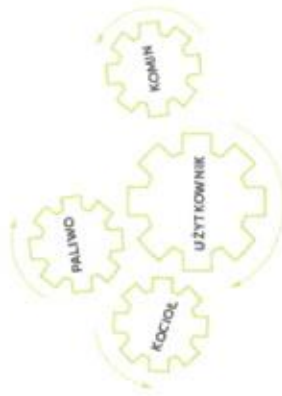

Jak znaleźć dobre paliwo?

Paliwa o najwyższej jakości – paliwa kwalifikowanego szukaj w **autoryzowanych punktach sprzedaży paliw** bądź bezpośrednio u **producentów kwalifikowanych paliw** węglowych, stałych biopaliw lub w **sklepach internetowych**. Sprawdź, czy do dowodu zakupu dołączony jest **certyfikat** jakośd informacji o pochodzeniu paliwa i jego parametrach.

Mój komin? Dbam bo warto!

Zapewnienie odpowiedniej ilości powietrza do spalania to podstawa dobrego procesu!
Masz problem z naturalnym ciągiem kominowym? Wezwij kominiarza by sprawdził komin! Zastosuj wentylator lub nasadę kominową! Dbaj o odpowiedni ciąg kominowy!

Co można poprawić? Co można zmienić?

- W codziennej obsłudze postępuj starannie, zgodnie z wytycznymi producenta twojego kotła i dobrą praktyką. Sposób w jaki spalasz paliwo ma bezpośredni wpływ na emisję zanieczyszczeń oraz sprawność urządzenia grzewczego.
- Na początku zapoznaj się z instrukcją obsługi Twojego urządzenia.
- Dostosuj ilość paliwa do wielkości urządzenia, dostosuj ilość powietrza do ilości paliwa!
- Zapewnij wystarczający dostęp powietrza do pomieszczenia gdzie pracuje urządzenie grzewcze
- Dbaj o odpowiedni stan techniczny swojej instalacji grzewczej – kotła/pieca i komin.
- Dbaj o jakość paliwa – jego optymalne właściwości i wilgotność, susz –sezonuj drewno, usuwaj korę, składaj paliwo w warunkach

suchych, dzięki temu **przedłużasz żywotność instalacji, oszczędzasz paliwo**, zmniejszysz oddziaływanie na środowisko i zdrowie ludzi.

- W piecach, kominach, kotłach zaspowowych **rozpalaj złoże paliwa od góry!**
- Zastosuj **elektroniczne zawory termostaatyczne** umożliwiające precyzyjne planowanie ogrzewania pomieszczeń.
- Zastosuj **zbiorniki buforowy** w instalacji c.o. – zmniejszysz zużycie paliwa i emisję zanieczyszczeń, zapewnisz lepszą dystrybucję ciepła w Twoim domu.
- Zastosuj **zawór mieszający** – zbyt niska temperatura wlotowa do wymiennika ciepła w urządzeniu powoduje utratę żywotności kotła oraz wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery!
- Zainstaluj **nowoczesny sterownik!**
- Zmniejsz zapotrzebowanie na ciepło – **zmniejsz straty ciepła do otoczenia**, wykorzystuj wspomagające **odnawialne źródła energii**, koszty ogrzewania to nawet 70 do 80% kosztów zakupu paliwa i energii elektrycznej.

Pamiętaj! **Koszty nośników energii stale rosną** – już teraz zainwestuj w **termomodernizację Twojego domu!** Ocieplając 35 cm ścianę z cegły 10 cm warstwą styropianu **straty ciepła zmniejszysz aż o 75%!**

Za zmiany nie musisz płacić sam!

Zapytaj urzędników w **Twojej gminie, mieście, powiecie oraz w wojewódzkim funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej!**

Więcej informacji na stronie

www.mos.gov.pl

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

CZYSSTE CIEPŁO W MOIM DOMU Z PALIW STAŁYCH

Czym ogrzać dom?

Obojętne źródło energii czy energii elektrycznej, czy ciepła (ciepłota z odnawialnych źródeł energii (geotermia, pompa ciepła, kolektory słoneczne), ciepło dla naszych gospodarstw domowych, możemy uzyskać spalając paliwa, w tym:

Paliwa stałe

- węgiel kamienny – antracyt, brykiet/paliwet węglowy, polska i koks opałowy,
- biomasa stała – drewno kłusowane, słoma a także, pellet i brykiet, z drewna lub słomy itp.

Paliwa ciekłe

- olej opałowy,
- biodejele (powstają z olejów roślinnych, tłuszczy zwierzęcych, estryfikatora w kłódnich i olejach).

Paliwa gazowe

- gaz ziemny (LNG i CNG),
- gaz koksowy,
- biogaz.

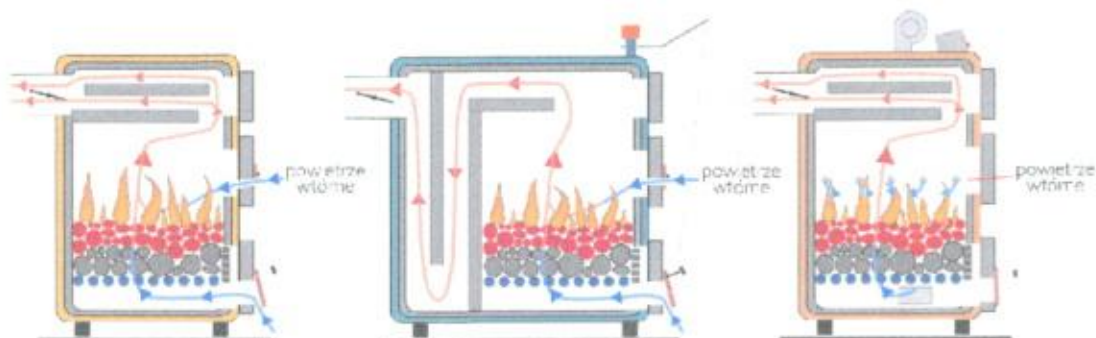

Gdzie da się palić od góry?

W każdym kotle / piecu, gdzie wylot spalin z paleniska jest **NAD** paliwem.

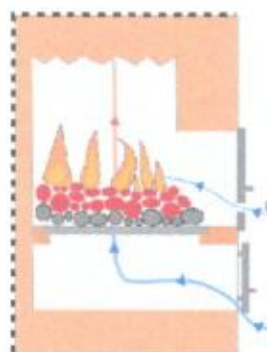
Dla dobrego dopalania potrzebne jest **powietrze wtórne**, a nie jest ono niezbędne, aby metoda w ogóle zadziałała.

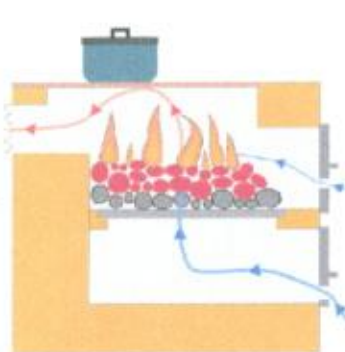
Kocioł z poziomym wymiennikiem

Kocioł z pionowym wymiennikiem

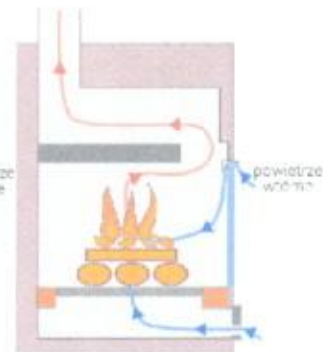
Kocioł z nadmuchem

Piec kaflowy

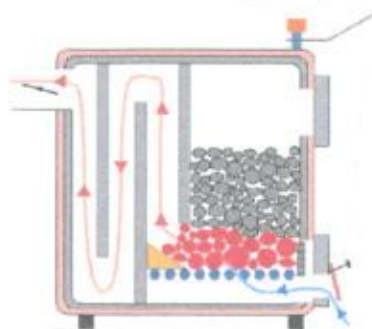
Piec kuchenny

Kominek / piec na drewno

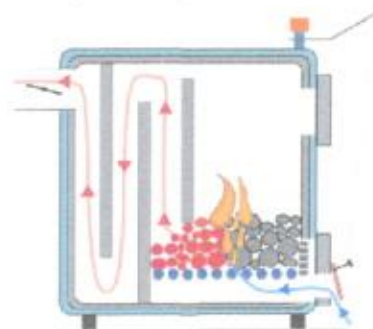
W których piecach i kotłach **nie** pali się od góry?

Wszędzie tam, gdzie wylot spalin z paleniska jest **POD** paliwem.

Kocioł dolnego spalania

Tu spalanie już przebiega prawidłowo. To jak rozpalanie od góry a nie "co góry nogami", dzięki czemu można palić na okrągło.

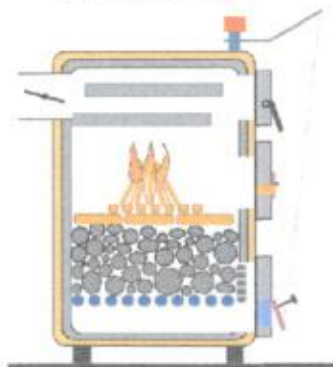
Kocioł górno-dolny

W takich kotłach rozpalenie od góry będzie trudno lub nie uda się, gdyż zwykła najłatwiejsza droga dla powietrza wiecznie dolnym wylotem z paleniska (jak powyżej). Pozostaje wtedy palić kłoczko.

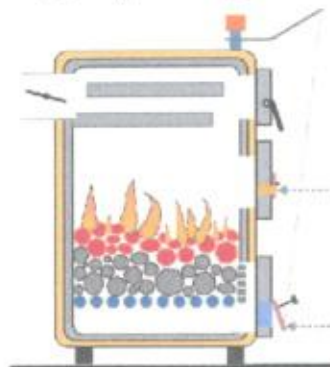

Rozpalanie od góry – krok po kroku

1 Rozpalenie ~10-15 min.

2 Wypalanie gazów ~2 godziny

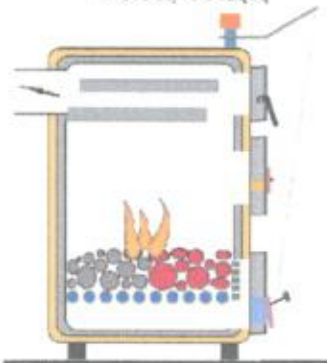

Powietrze Wtórne
kłapka:
węgiel: ~1-2mm
drewno: ~3-4mm
otwory/rozeta:
węgiel: co połowy
drewno: całkiem otwarte

Powietrze Pierwotne
~5-10mm
kłapka nie może
się całkiem domykać
(uszczelnia min. 1mm)

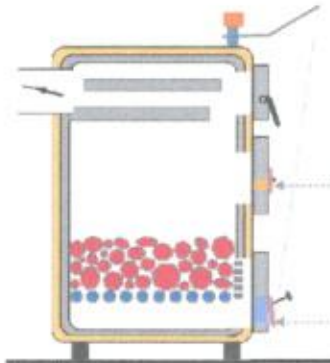
jeśli jeden zasyp wystarczy,
następne rozpalenie
~24h po poprzednim

3 Dalsze palenie
metodą kroczącą

jeśli trzeba
dalej grzać

4 Spalanie koksu kilka(naście) godzin

Powietrze Wtórne
zamknięte

Powietrze Pierwotne
bez miarkownika:
~1-2mm
z miarkownikiem:
kłapka powinna
się domykać

Środki ostrożności

Co prawda zmiana sposobu palenia sama w sobie nie niesie nowych ani nadzwyczajnych zagrożeń czy problemów, ale może ujawnić zaniedbania w utrzymaniu kotłowni, które bywają w skrajnych przypadkach naprawdę groźne. Dlatego ostrzegamy na wyrost.

Przed pierwszym paleniem od góry wyczyść komin! Zarośnięty sadzą lub co gorsza smołą komin może zapalić się w dowolnym momencie – niezależnie jak będziesz dalej palić – i w najgorszym wypadku puścić z dymem cały budynek! W razie pożaru kominu możesz mieć pretensje tylko do siebie, bo to twoje zaniedbanie.

W pierwszych próbach nie ładuj zbyt wiele paliwa – co najwyżej do połowy wysokości komory zasypowej (czyli zwykle max. ~15cm). Jeśli nigdy nie ładujesz kotła do pełna, to z pełnym załadunkiem mogą wyjść na jaw nieszczelności (zbyt duży niekontrolowany dopływ powietrza do kotła), przez co może nie dać się opanować temperatury – z zagotowaniem wody włącznie. Dla niektórych to problem dość częsty, inni się z tym nie spotykają – a można się wystraszyć. W poprawnie wykonanej instalacji c.o. zagotowanie wody nie jest groźne – ale nie wszystkie są poprawnie wykonane, dlatego lepiej tego unikać.

W uszczelnieniu kotła pomocna będzie wymiana sznura szklanego uszczelniającego dolne drzwiczki (jeśli taki tam oryginalnie był i da się wstawić nowy; kotły *made in garaż* często nie mają żadnych uszczelnień). Gdyby nie dało się kotła uszczelnić – pozostań przy paleniu kroczącym, tam nie trzeba ładować paliwa do pełna.

Co na rozpalkę? Ze dwie garście szczap drewna nie grubszych niż dwa palce ułożonych najlepiej na całej powierzchni paliwa. Do tego na wierzch trochę drzazg, chrust, słoma, kawałek kartonu itp. – im tego drobnego więcej, tym start szybszy i łatwiejszy, szczególnie w kotłach bez nadmuchu. Żadnych tworzyw sztucznych, nigdy.

Co jeśli wygasło? Dotóż jeszcze trochę rozpalki, podpal ponownie jeśli trzeba i przypilnuj, aż paliwo pod spodem się zapali. Pierwsze podejścia mogą być trudne – uczysz się palić niemal od nowa – ale z czasem będzie szło od ręki.

Co jeśli kocioł wolno się nagrzewa? Będzie wolniej niż zwykle, ale bez przesady. Grzejniki powinny być ciepłe (40-50st.C) max. w pół godziny. Jeśli nagrzanie instalacji trwa znacznie dłużej – dawaj więcej rozpalki, podaj więcej powietrza, a kocioł szybciej osiągnie temperaturę.

W zamian za mniej ostre rozpalanie, kocioł **będzie grzał dłużej o kilka godzin**, co pozwoli wygrzać ściany budynku i po kilku dniach zauważysz, że przed rozpalaniem nie będzie już tak dramatycznie zimno jak dawniej.

Jak dokładać? Przy paleniu od góry nie dokłada się wcale – rozpalasz raz, większą ilość paliwa, i masz wolne od kotłowni na kilka-kilkanaście godzin. Pod koniec, jeśli jest potrzeba, można do resztki żaru dołożyć od boku (palenie kroczące opisane na pierwszej stronie ulotki).

Jakie efekty daje poprawne palenie poza oszczędnością paliwa, czasu i nerwów

W piecu są płomienie lub żar,
nigdy nie snuje się siwy dym.

Komin nigdy nie kopci
jak wściekły, ani przez minutę.

W kominie nie ma smoły,
jest niewiele suchej, sykiej sadzy

Odpady to nie opał

Ze spalania tworzyw sztucznych albo mebli w domowych warunkach powstają **chemikalia, którymi truje się szczury i karaluchy**. Czy w ogóle zdajesz sobie sprawę, że traktując piec jak śmietnik zniszasz nasz kraj do standardów trzeciego świata a z siebie robisz małą z brzytwą, którą ktoś zaraz zechce przymusowo podłączyć do droższych źródeł ciepła, byle tylko przestała zatruwać ludzi naokoło?

To są niebezpieczne odpady – trzymaj z dala od pieca:

- Plastik	- Używane pieluchy
- Folia	- Stare buty i ubrania
- Kartony po mleku i sokach	- Płyty OSB
- Meble	- Panele podłogowe
- Butelki PET	- Wykładziny
- Drewno impregnowane/malowane	- Opony
- Płyty wiórowe	- Podkłady kolejowe

To nadaje się na rozpalkę:

- Szary karton
- Szary papier
- Skorupy z orzechów
- i inne suche odpady z roślin

Dużo więcej informacji o ekonomicznym paleniu znajdziesz na portalu:

 CzysteOgrzewanie.pl

Skąd się bierze dym

Potocznie uważa się, jakoby dymiły tylko śmieci, ew. tani, "złej jakości" węgiel. A przecież łatwo doświadczalnie sprawdzić, że nawet najdroższy i najlepszy węgiel – też kopci, bo **każdy węgiel zawiera min. 30% palnych gazów** (a drewno – aż 70%!). Te gazy znamy jako **dym** – **dym jest palny**, ale się nie spala i lata w powietrzu, ponieważ **powszechnie stosowana technika palenia (palenie "od dołu") nie pozwala dymu dopalić**. **Z dymem tracimy min. 30% paliwa!** I śmierdzimy jak "trzeci świat". Banalnie prosto można tego uniknąć – zmieniając tylko sposób palenia.

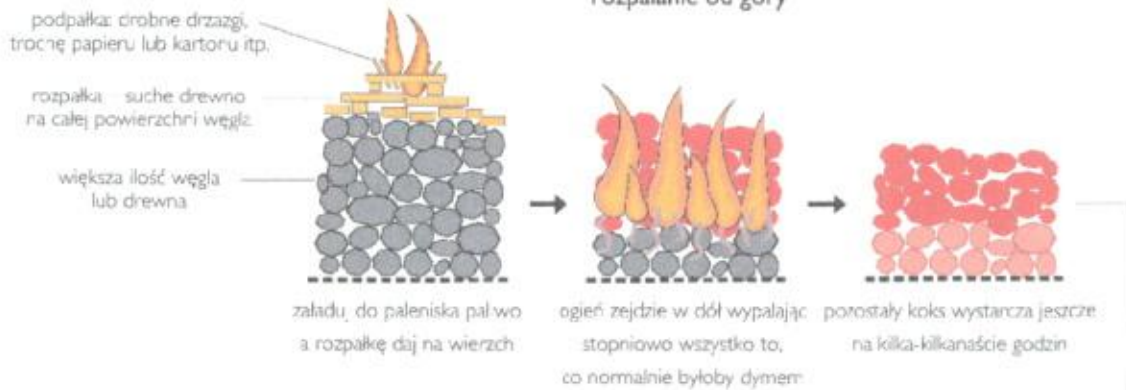
palenie "od dołu"

Jak palić węglem i drewnem aby dym spalać

i oszczędzić na tym do ~30% paliwa

rozpalanie od góry

palenie kroczące (dokładanie od boku)

Tomu Miciu

